

Tanácskozott az MSZMP KB

körültekintéssel, hanem nagybaltával akarjuk lenyegetni, akkor felő, hogy az értékeket is tönkretesszük, s a dolgok nem alulról, hanem felülről rendeződnek vissza. A döntéseknél határozottságot kell tanúsítani. De ez nem egyenlő a „keménykedéssel”. A körültekintő döntéseket a vezetésnek együtt kell meghoznia, járva a nemzeti utat, vállalva a nemzetköziséget, amely nélkül nem lennénk képesek a nemzeti programot sem megvalósítani.

A küzdelem fő terepe most az alapszervezet. S fontos, hogy a kommunista jelen legyenek a politikai intézményrendszer legfőbb szervezeteiben. Mindenekelőtt a szakszervezet munkájában kellene aktívabban részt venni, hogy ne a pártszervezetek legyenek a termelés szervezői és mozgatói, s a helyi problémákkal a vállalatvezetők és a szakszervezetek közösen foglalkozzanak. Ez vonatkozik a kormány és a szakszervezet viszonyára is, amelynek keretében most például vita folyik a kollektív szerződésekről. Ha a kormány valamit nem jól ítél meg, meg fogja változtatni. De az is tény, hogy egyes területekről a szakszervezeteknek vissza kell vonulniuk azért, hogy a gazdasági vezetők személyes felelőssége minden döntésben tetten érhető legyen. Ahol pedig a szakszervezeteknek nagyobb szerephez kell jutniuk, ott ők működjenek határozottabban és nyomatékosabban.

A területi pártszervezeteknél az egyik legfontosabb tennivaló a kádermunka fejlesztése. Egy kormányzópart képviselőinek

olyan képességekkel, ismeretekkel kell rendelkezniük, hogy megfelelő fórumokon kellő hatással tudjanak fellépni, vitaképesek legyenek. Mert a tanteremben, az üzemben vagy más fórumokon nem a Központi Bizottság, hanem a helyi kommunista közösség, a kommunista vezető, a párttag vitaközik, érvel. Legfontosabb feladataink közé tartozik ezért, hogy a mozgalomban szuverén egyéniségek nőjenek fel, akik önállóan képesek politizálni. A mozgalom minőségét sok-sok szuverén egyéniség politikai tevékenysége adja meg. Hangadó emberek kellene, de őket nem lehet központi bizottsági határozattal kinevezni, mi csak segíthetjük őket ahhoz, hogy kivívják ezt a helyüket a maguk közösségében. Ma és még a következő években sem lesz népszerű a vezetői tevékenység. De aki ezt vállalja, az ne sópáncodjon, hanem viselje ennek terheit.

Grósz Károly a Magyar Hírlap október 28-ai számában megjelent, és a vitában többször említett nyilatkozatáról szólva elmondta: szükségesnek tartotta, hogy tájékoztassa az országot és külföldi partnereinket is nemzetközi pénzügyeink néhány időszerű kérdéséről. Felhasználta az alkalmat arra is, hogy megerősítse: a vezetésben különböző nézetek vitája zajlik, ami természetes, de nincs semmiféle hatalmi harc, s a hangsúlyt mindenki az egységre helyezi. „Kötelességünk azon dolgozni — mondotta végzetül Grósz Károly —, hogy a párt vezetősége még jobban összehangolódjon, s gondolkodásában, cselekvésében még egységesebb legyen.”

mekkora sebességgel és meddig akarunk eljutni az új irányba.

Új társadalmi modell részletes kidolgozása és bevezetése nélkül nem haladhatunk előre. Magyarországon — többek megítélése szerint — ma két területen van nehezen megoldható válság: kátyúba jutott termelési szerkezetünk, s pénzügyi egyensúlyunk. Ez a válság súlyosabb, mint amilyenre még 1987-ben is gondoltunk. Ezzel összefüggésben egy ellentmondás is markánsan kirajzolódik: a társadalom nagyobb része úgy érzi, hogy a megszorításokból már lehetne engedni. Am a kormány, a párt vezetői úgy látják: ennek ma még nincs itt az ideje.

A vitázók nem hagyták szó nélkül az egyes rétegek hangulatát jellemző érzéseket, gondokat sem. Elmondták például, hogy az értelmiség széles rétegeinek nem javuló, hanem több esetben romló a relatív jövedelme, munkafeltételeik önmagukban is munkájuk alábecsüléséről tanúskodnak. Az alkotó értelmiség hangulatát a kétségbeesés és az aktív tenni akarás egyidejűségével jellemezték. Tarthatatlan állapotnak minősítették, hogy egy szocialista országban az oktatás, a művészet, a kultúra minden területe fenntartási gondokkal küzd, s például a színházak lassan a pusztá létükért harcolnak. Kijelentették: a pártnak támogatnia kell az oktatáshoz, a képzéshez, a művelődéshez való jog gyakorlati megvalósítását — az óvodától a legmagasabb művészetig —, mert kiművelt emberek nélkül nem létezhet, nem fejlődhet a szocializmus.

A vitában felszólaltak: Szabó István, Veres József, Varga László, Tömpe István, Jászó Mihály, Horváth István, Szilágyi Tibor, Dudla József, Vajda György, Berecz Frigyes, Glanz László, Katona Imre, Szépe Ágnes, Ördögh Szilveszter, Aczél György, Györgyi Béla, Pozsgay Imre, Koi Tibor, Deák László, Ormos Mária, Horn Gyula, Gáspár Antalné, Medgyessy Péter, Osztafi Béla, Kiss István, Huszár István, Nyers Rezső, Berend T. Iván, Nagy Sándor, Tőkés Ferenc, Bónyai István és Hollán Zsuzsa. A Központi Bizottság további három tagja — Révészné Kéri Anna, Gubicza Ferenc és Szlamenicki István — írásban nyújtotta be hozzászólását.

(MTI)

Pénzügykutató Rt.

„Csak egy dolog véd meg...”

— Mennyire egységes szellemi csoportosulás a Pénzügykutató Rt?

Pálos Miklós: — Amennyire a valamikori Pénzügykutató Intézet az volt. Egység van nálunk abban, hogy valamennyien kivetnünk akarjuk az országot a válságból. Ezt a szerepet senki sem a politika sugójaként képzelem el kizárólag. Mindenkinek akarunk szólni, akinek füle van arra, hogy befogadja érveinket: politikusokhoz és „csak” újságolvasókhoz egyaránt. Tartalmi dolgokban kemény vitáink vannak a részvénytársaságban belül. Például igen csak különböznek nézeteink az ország adósságának eladásáról is. Csillag István ezt csak abszolút csődhelyzetben tartaná helyénvalónak. Matolcsy György kollégám — akinek nemrégiben ebben a kérdésben élénk visszhangot kiváltó cikksorozata jelent meg — úgy véli, hogyha a hitelező bank nemcsak a pénzt adja a magyar gazdaságnak, hanem a tőke működését közvetlenül figyelemmel kíséri, akkor a hatékony működötési gondolkodás is átkerül a hazai gazdaságba.

Csillag István: — Az Rt. azért egységes, mert sokféle. Belül vannak olyan elképzelések, amelyek a kibontakozást a nagyüzemi munkásság érdekeinek maximális figyelembevételével és az eközbeni demokratizálódással tudják elképzelni, mások a liberalizálódástól várják az értékek gyarapodását. Ezek a nézetek időről időre össze is csapnak. Eddig szerencsére egyik érdekcsoport sem tudta, és nem is akarta a másikat lehengerelni.

— Hazánk gazdasági fordulatának teljessége a KGST-n belüli abszolút fordulat nélkül elképzelhetetlen. Látnak-e biztató gyakorlati tendenciákat a nemzetközi gazdasági szervezet működésében?

Pálos Miklós: — A Szovjetunió 3 évvel ezelőtt a változások legnagyobb ellenzője volt. Egyeztetett mechanizmusokat, központi tervezést akart mindennapon. E meghatározó ország nézeteiben azóta alapos fordulat történt. Csehszlovákiában, ha kissé ingatagon is, de elindultak a reform felé. Biztatónak a lengyel gazdaság átv

Szerteágazó fonalú, tartalmas beszélgetés színhelye volt e hét első napján ismét a Royal Irodalmi Kávéház. Csillag István és Pálos Miklós, a Pénzügykutató Rt. munkatársai voltak Bán Jánosnak, a házigazdának a vendégei. Már távozóban volt a közönség, amikor lapunk számára külön interjút kértem a két fiatal közgazdásztól.

változtatására irányuló törekvések is. Bulgáriában is igencsak figyelnek a másutt megindult reformkísérletekre. Egyre többen ismerik fel, hogy jó, ha a KGST-ben is a piaci viszonyok, az áru-pénz csereformák dominálnak, és nem az államközi szerződések. Ezekről a témákról több tanulmányt írtunk, és ezekre megrendelésünk is volt.

— Honnan?

— A Pénzügy- és a Kereskedelmi Minisztériumtól.

— Véleményük szerint mekkora erő ma Magyarországon a Pénzügyminisztérium?

Pálos Miklós: — Az utóbbi időszakban ez a kormányzati szerv igencsak megerősödött, ezért fokozódott ellene a támadások is. Vállalkozási adó, áfa, szja — ezeket alapjaiban ez a minisztérium dolgozta ki.

Csillag István: — És ezzel új játéktérre kényszerítette a gazdaságot. Ezek modernizációs tendenciák.

— Nyerhet-e a PM ellenpártja?

Pálos Miklós: — Ez a korlátlan lehetőségek hazája. Egyáltalán nem elképzelhetetlen egy ilyen irányú fordulat.

Csillag István: — Azt kell eldönteni végre, hogy brizdset játszunk, avagy tehéntrágyával dobáljuk egymást. Ha biztos a brizds, akkor az ellentábor is kénytelen lesz ezekkel a játékszabályokkal megismerkedni és küzdeni.

— Idegen szervezet lesz-e gazdaságunkban a nemrégiben elfogadott társasági törvény?

Pálos Miklós: — Ez is elképzelhető. A társasági törvénnyel is megtörténhet az, ami nemrég a vállalati tanácsokkal. A nagyvállalatok meg fogják esetleg tanulni, hogy egy modernebb formában hogyan lehet ugyanazt csinálni, amit a korábbi évtizedekben. Bár az Rt-knek más a természetük. A vállalati tanácsok megalakítása irányába nem mutattak gazdálkodó egységen belüli természetes tendenciák. A részvénytársasággá átalakulás irányába mutatnak bizonyos, már meglevő helyzetek. Minden ott dől el, hogy bomlanak-e a nagyvállalati struktúrák, teret nyere-e a külső tulajdon. Ha az átalakulási törvény majd megfelelő feltételrendszert tud teremteni, csak akkor lehet nyeresésélyes a játék.

Csillag István: — Ha nem erőszakolják a nagyvállalatokra, szövetkezetekre az átalakulást a tőketulajdonosok ellenőrzése alá kerülést, akkor nagyon nagy tere marad továbbra is a pazarlásnak a gazdaságban. A kisvállalkozásoknál ez a törvény nem tud rosszul működni. A társasági törvény egy kiközlent racionalitást állít vissza. Alapkonstrukciója, belső racionalitása miatt működésének eredményében nem hordoz kettős esélyt.

Pálos Miklós: — Nem szabad ettől a törvénytől várni, hogy a gazdaság, a társadalom többi láncszemének megmozdítója lesz. Csak akkor számíthat sikerre az ország, ha a többi változás is egy időben — nem fáziskéséssel — megindul.

Csillag István: — Nem a társasági törvény lenyomott gombjától jön ki a készülékből a többpártrendszer lidéce

— A társasági törvényt a Parlament elfogadta, most a gazdaság a vállalkozási adótörvényre vár. Hírek terjednek, hogy egy hónap alatt a várható kulcsszám 55 százalékra növekszik.

Pálos Miklós: — Nincs ilyen tervezet. Marad az 50 százalékos elvonás, de esetleg az állam a maga tulajdonrésze után osztalékot is kér. Nem az elvonás mértéke a fő gond, hanem, hogy mire költik ezt az összeget. Ha Bős—Nagygyaros, Tengiz típusú beruházásokra, amelyek az elavult, nemzetgazdaságot szegényítő ágazatoknak adnak teret, fejlődési lehetőségeket, akkor a 10 százalékos is sok. De, ha ez a pénz más módon kerül felhasználásra, akkor esetleg nőnek a most csekély kilábalási esélyek. En ebben kevésbé bízom. Ma a pénzügypolitikában idehaza, egy adott összeg beszedésének a kényszere a meghatározó. Ez a költségvetési szempont. Ezzel szemben van a vállalkozó, aki úgy érzi, hogy 50 százalékos elvonás és 20 százalékos infláció mellett egy fillére sem marad. Mindkét félnek igaza van. Ez a helyzet a jelen konstrukcióban megoldhatatlan. Amíg nálunk a költségvetésen keresztül kerül felosztásra a nemzeti jövedelem 65 százaléka, addig a prosperáló gazdaságokban ez az arány mindössze 35 százalék. Ők ezt a kisebb összeget szociálpolitikára, egészségügyre, oktatásra költik, mi a nagyobb pénzt majdnem teljesen a termelésre.

— A Pénzügykutató Rt. kisvállalkozás?

Csillag István: — Igen.

— Mivel bizonyítja ezt?

— Csak egyetlen dolog képes megvédeni minket: mi magunk.

Béla István

Széles körű vita

A felszólalások alapvető mondanivalója az volt, hogy a pártban, a társadalmi élet minden szférájában fel kell gyorsítani a pártterkezetet állásfoglalásának, a párt és a kormány más döntéseinek végrehajtását. Erre alapot adnak a pártértekezlet óta kibontakozott kedvező irányú folyamatok. Ezek végigvitele azonban hosszabb időt, esztendőket igényel. Ennek kapcsán elhangzott: a vezetés legyen türelmetlenebb önmagával szemben, de vegye figyelembe a realitásokat, és tanúsítson türelmet.

Ehhez a következtetéshez a legkülönbözőbb nézőpontokból kiindulva jutottak el a vitában részt vevők. Az előadó által vázolt — sokak szerint friss, korszerű, más megítélés szerint historizált megközelítés — helyzetértékelést a felszólalók többsége elfogadta, s bátorítást adott ahhoz, hogy folytatódjék az elmúlt másfél évtized nyílt kritikai elemzése, ami által egyértelműbbé válhat, hogy a párt vállalja az elmúlt évtizedek progresszív örökségét, és hasznosítja tapasztalatait. Ugyanakkor a véleménynyilvánítók újra felhívták a figyelmet arra is, hogy a párttagság nem az elmúlt tizenöt év teljes tagadását igényli, hanem a politikai gyakorlat egyes elemeitől való elhatárolódást sürgeti. Többen égető szükségét látták annak, hogy a testület olyan egyértelmű döntést hozzon, amely — a Központi Bizottság egységét is erősítve — határozott iránymutatásként szolgál a munkahelyeken, a lakóterületeken, az alapszervezetekben politizálók számára. Fontos, hogy a közvéleményt ma foglalkoztató valamennyi vitakérdésben a pártnak határozott, egységes álláspontja legyen, s ki-ki ezt felhasználva tudjon vitába szállni azokkal, akiknek céljai elfogadhatatlanok.

A májusi pártértekezlet

óta eltelt időszak változásait szinte valamennyi felszólaló görcső alá vette, ki-ki megvilágítva a nézete szerint legfigyelemreméltóbb tendenciákat. Kiemelték: évek óta nem volt ennyi önmarcangoló eszmecsere, valódi változás a pártmunka demokratizmusának, nyilvánosságának, egy másfajta munkastilus meghonosításának előmozdításáért, mint ebben az öt hónapban. Éles, szenvedélyes viták jellemzik a közéletet, de nem tapasztalható jelentős szembenállás, nyílt konfrontációra utaló magatartás. Többször szembeszálltak a pártértekezlet óta elért eredményeket lekicsinyló, a közvéleményben gyakran felbukkanó ilyen vélekedésekkel. Elfogadhatatlannak ítélték azt a nézetet, miszerint az országos pártértekezlet legfőbb eredménye csupán a személyi változásokban mutatkozik. Véleményük szerint a pártértekezlet lényegében kodifikálta, deklarálta a párt reformvonalát, s a társadalmi, politikai stratégiaváltás fontos, kiemelkedő állomása és feltételét alkotta. Egy új stratégia kimunkálása, a stratégiaváltás még folyamatban van, s ez időt, még jó néhány esztendő igényel. Ez az új stratégia megdermel minden társadalmi támogatást.

Többen úgy vélekedtek, hogy Magyarországon ma a többség az elosztást vitatja, miközben kevés figyelem jut a termelésre. Azt a követelési hullámot, amely az elmúlt időszakban megindult, meg kell állítani, mert a végeláthatatlan alkudozás miatt arra nem marad idő, hogy a gazdaság fellendítésével kerüljenek helyükre a jelenleg valóban torz értékvizonyok. Meghirdetjük ugyan a gazdasági fordulatot, de nem határoztuk meg, milyen irányban, mennyire fordulunk el eddigi tévesnek ítélt utunktól, s milyen gyorsító erők segítségével,

A vitában felszólaltak: Szabó István, Veres József, Varga László, Tömpe István, Jászó Mihály, Horváth István, Szilágyi Tibor, Dudla József, Vajda György, Berecz Frigyes, Glanz László, Katona Imre, Szépe Ágnes, Ördögh Szilveszter, Aczél György, Györgyi Béla, Pozsgay Imre, Koi Tibor, Deák László, Ormos Mária, Horn Gyula, Gáspár Antalné, Medgyessy Péter, Osztafi Béla, Kiss István, Huszár István, Nyers Rezső, Berend T. Iván, Nagy Sándor, Tőkés Ferenc, Bónyai István és Hollán Zsuzsa. A Központi Bizottság további három tagja — Révészné Kéri Anna, Gubicza Ferenc és Szlamenicki István — írásban nyújtotta be hozzászólását.

(MTI)

Pintér Béla emlékére

Pintér Béla kilencven éve született Szegeden. A textil-munkás-fiatal 1919-ben kapcsolódott be a kibontakozó kommunista mozgalomba. A Tanácsköztársaság megdöntése után, 1921-től folytatva tevékenységét a KMP-ben, ugyanaz év novemberétől annak tagjaként. A Ladvánszky József, Jászi Ferenc, Ladvánszky Vince, Varsandán László elvtársak és az általa alkotott kommunista sejtben feladata az illegális sajtó terjesztése volt. A hatóságban egyre erősödő szervező és agitációs sejtünkát a rendőrségi letartóztatás szakította meg. 1922 decemberében az ellenforradalmi rendszer bíróságak kommunista tevékenységéért egy év fegyházra ítélte Pintér Bélát. A büntetés letöltése után rendőrségi felügyelet alá helyezték. A baloldali mozgalommal ezt követően sem szakadt meg a kapcsolata. 1926-ban az MSZMP körül csoportosuló szimpatizáns kör résztvevője volt. A húszas évek végén, a harmin-

cas évek elején a KMP legális folyóiratainak terjesztéséből vállalt részt. 1931 és 1934 között az MSZDP szegedi szervezetében dolgozott. Noha mozgalmi tevékenységét váltakozó lendülettel folytatta, s az illegális kommunistákkal való kapcsolatát elvesztette, a rendőrség mégis számon tartotta. Bizonyítja ezt az a tény is, hogy a német megszálláskor ismét rendőrségi felügyelet alá helyezik.

A város felszabadulását követően azonnal bekapcsolódott a helyi munkásmozgalomba. 1948-ig, a két munkáspárt egyesüléséig, a Szegedi Nemzeti Színház szociáldemokrata pártszervezetének elnöke, majd az egyesülés után az MDP színházi vezetőségének tagja, s 1952 és 1954 között a pártszervezet titkára volt. Az ellenforradalom idején hű maradt kommunista elveivel. 1959-ben történt nyugdíjba vonulása után a petőfitelepi I. számú pártalapszervezet vezetőségi tagjaként végzett pártmunkát

1957-től a petőfitelepi 56-os választókerület tanácstagja volt. Fánadhatatlanul szervezett, érvet és kilincset választókerülete és polgáraitnak érdekében.

Munkássága és társadalmi tevékenysége elismeréseként a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Munka Erdemrend ezüst fokozata és a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem kitüntetésekben részesült.

Tevékeny életútja 1976. február 18-án zárult le. Születése évfordulóján megemlékeznek róla egykori küzdőtársai, elvtársai és lakóterületének polgárai.

Kormányos András

*

Pintér Béla születésének 90. évfordulója alkalmából az MSZMP Szeged Városi Bizottsága és a Szeged Megyei Városi Tanács november 4-én, pénteken délután fél 3-kor koszorúzási ünnepséget rendez a Belvárosi temetőben levő diszjirjánál (Fonógyári út felőli bejárat)